EUROPA-PARLAMENTET

2004 *2009*

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

2008/2234(INI)

5.2.2009

UDKAST TIL BETÆNKNING

om unionsborgerskabets problemer og perspektiver
(2008/2234(INI))

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Urszula Gacek

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om unionsborgerskabets problemer og perspektiver
(2008/2234(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig kapitel V: "Borgerne i Unionens medlemsstater",

– der henviser til Kommissionens "Femte Rapport om unionsborgerskab (1. maj 2004 – 30. juni 2007)" (COM(2008)0085),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (EUT L 158 af 30.4.2004)[1] (direktivet om fri bevægelighed),

– der henviser til udtalelse fra Regionsudvalget af 9. oktober 2008 om borgernes rettigheder: Fremme af grundlæggende rettigheder og rettigheder afledt af unionsborgerskabet[2],

– der henviser til forretningsordenens artikel 45,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender og udtalelser fra Udvalget om det Indre Marked, Retsudvalget, Udvalget om Konstitutionelle Anliggender og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A6-0000/2009),

A. der henviser til, at fællesmarkedet og den økonomiske integration nærmer sig en egentlig gennemførelse, selv om retsgrundlaget for unionsborgerskab stadig befinder sig på udviklingsstadiet;

B. der henviser til EF-traktatens artikel 17, som blev indført med Maastrichttraktaten, og som fastslår, at "unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat", og dette princip blev udviklet yderligere med Amsterdamtraktaten, som fastslår, at "unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette".

C. der henviser til, at unionsborgerskabet derfor er et supplement til medlemsstaternes statsborgerskab, og tildelingen af det reguleres derfor af hver enkelt medlemsstat på grundlag af dens egen lovgivning, som er forskellig i de forskellige medlemsstater;

D. der henviser til, at alle EU-borgere har stemmeret og opstillingsret til lokale valg og valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme vilkår som statsborgere i den pågældende medlemsstat;

E. der henviser til, at henvendelse til Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender og Den

1 EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77.
2 CdR 78/2008.

Europæiske Ombudsmand er en vigtig ikkeretslig klagemulighed for borgerne i EU;

F. der henviser til, at udvidelsen af EU har ført til en betydelig stigning i antallet af EU-borgere, som bor uden for deres oprindelsesstat;

1. glæder sig over, at Lissabontraktaten åbner mulighed for, at en million EU-borgere fra forskellige medlemsstater kollektivt kan opfordre Kommissionen til at fremsætte lovgivningsmæssige forslag, og mener, at en sådan juridisk ret vil bidrage til en markant forbedring af europæernes bevidsthed om deres unionsborgerskab; opfordrer Kommissionen til at udarbejde gennemsigtige og lettilgængelige procedurer for gennemførelsen af "borgerskabsinitiativet", så EU-borgere effektivt kan tage initiativ til lovgivning umiddelbart efter, at Lissabontraktaten træder i kraft; håber, at det ikke vil blive nødvendigt, men understreger, at Kommissionen bør indarbejde denne initiativret i sine politikker uanset traktatens endelige status;

2. er bekymret over den dårlige gennemførelse af eksisterende direktiver, som skaber mange problemer med hensyn til fri bevægelighed og andre af EU-borgernes rettigheder, og opfordrer alle partier til at gennemføre Fællesskabets *acquis* korrekt og fuldstændigt;

3. opfordrer Kommissionen til at revidere programmet Borgernes Europa for at forbedre kommunikationen med den almindelige EU-borger og sikre en stor udbredelse; bemærker, at selv om det er vigtigt med strukturel støtte til tænketanke og forskningsinstitutter med base i Bruxelles, gør disse organisationer ikke meget for at informere andre end dem, som allerede er informeret; opfordrer Kommissionen til at omfokusere sine midler til regionale og lokale civilsamfundsorganisationer, som ikke har base i Bruxelles, og til i fremtiden at indføre programmer svarende til det meget vellykkede program Aktive Unge 2007-2013 for at hjælpe lokale og regionale regeringsmyndigheder med at oplyse deres indbyggere om deres rettigheder som EU-borgere;

4. opfordrer de europæiske universiteter til inden for deres rammer at tage finansielle skridt til at øge andelen af studerende, som deltager i udvekslinger inden for Erasmusprogrammet;

5. glæder sig over Kommissionens initiativ til at fremme kendskabet til de nye regler i direktivet om fri bevægelighed, herunder udsendelsen af en vejledning til direktivet, og opfordrer Kommissionen til at sikre, at denne information bliver gjort bredt tilgængelig for lokale og regionale myndigheder, som er den primære informationskilde for mange borgere, og da det er på det lokale niveau, at de fleste problemer og overtrædelser af EU-borgernes rettigheder optræder;

6. mener, at statsløse personer med permanent ophold i medlemsstaterne befinder sig i en særlig position i EU; er bekymret over, at nogle medlemsstater pålægger dem uberettigede krav eller krav, som muligvis ikke er strengt nødvendige for at opnå borgerskab; opfordrer de pågældende medlemsstater til systematisk at finde retfærdige løsninger på grundlag af anbefalingerne fra internationale organisationer;

7. minder medlemsstaterne, de lokale myndigheder og indvandrere om, at alle punkter i Rådets fælles grundprincipper for politikken for integration af indvandrere i Den

Europæiske Union[1] skal anvendes ligeligt;

8. minder medlemsstaterne og de lokale myndigheder om, at unionsborgerskabet omfatter princippet om ligebehandling af alle EU-borgere, ikke kun af borgere i en bestemt medlemsstat; opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremme sin undersøgelse af situationen for interne EU-indvandrere og vedtage passende foranstaltninger, der sikrer, at de rent faktisk nyder deres rettigheder som unionsborgere;

9. påpeger, at unionsborgerskabet medfører pligter og ikke kun rettigheder; henleder navnlig opmærksomheden på pligten til at følge loven i den stat, hvor den pågældende EU-borger bor, og til at respektere andre menneskers kultur;

10. understreger, at problemer med sprog eller kommunikationsevner ikke må bruges som begrundelse for at nægte adgang til sociale rettigheder, som en person måtte være berettiget til som indbygger i en medlemsstat, herunder retten til sociale goder, som ydes af nationale eller lokale myndigheder;

11. opfordrer Kommissionen til at undersøge de nationale børnevelfærdstjenesters rolle og adfærd med henblik på at sikre, at principperne om lighed og ligebehandling af EU-borgere bliver overholdt; understreger, at forældre bør have lov til at tale til deres børn på deres modersmål, og at nationalitet eller sprog ikke må bruges som begrundelse for at nægte forældre adgang til samvær med deres børn;

12. gentager sin opfordring til medlemsstaterne om at respektere EU-borgernes ret til at rejse inden for EU med enten et gyldigt nationalt identitetskort eller et pas og ikke forhindre denne bevægelighed af sikkerhedsgrunde eller andre grunde, navnlig i forbindelse med fly- og skibsrejser;

13. opfordrer medlemsstaterne og lokale myndigheder til at tage yderligere skridt til at lette EU-borgernes bevægelighed mellem medlemsstaterne, navnlig med hensyn til praktiske spørgsmål som overførsel af motorkøretøjsindregistreringer, anerkendelse af personlige forsikringer og køretøjsforsikringer, som er udstedt i en anden medlemsstat, overførsel af journaler, klare regler om refusion af medicinudgifter, og mange andre emner, som meget ofte ikke fungerer ordentligt trods bestræbelser for at harmonisere dem på EU-niveau;

14. opfordrer Kommissionen til at stille midler til rådighed til uddannelse af medlemsstaternes lokale og regionale tjenestemænd, som har at gøre med interne EU-indvandrere, i grundlæggende EU-lovgivning på de respektive områder, og til at hjælpe forvaltningerne med at besvare spørgsmål om mulige forskelle og konflikter mellem national lovgivning og EU-lovgivningen; hilser i denne forbindelse onlinenetværket SOLVIT til problemløsning velkommen, som Kommissionen stiller til rådighed, og opfordrer til yderligere at styrke og fremme programmet;

15. minder om bestemmelserne i direktivet om fri bevægelighed, som giver EU-borgere ret til at tage bopæl i en anden medlemsstat, forudsat at de ikke ligger det sociale system til last;

1 Rådsdokument 14615/04 af 19. november 2004.

bemærker imidlertid, at medlemsstaterne bør følge EF-Domstolens domspraksis[1], som har givet en fortolkning af begrebet "tilstrækkelige midler" som anvendt i direktivet;

16. opfordrer Kommissionen til at foreslå yderligere konsoliderede og præciserede direktiver til forbedring af den frie bevægelighed og andre rettigheder for EU-borgerne på andre områder, herunder erhvervsmæssig mobilitet, overførsel af pensioner og sociale rettigheder og gensidig anerkendelse af eksaminer og erhvervskvalifikationer;

17. beklager det lave antal EU-borgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat end deres egen, og som udnytter retten til at stemme eller stille op ved europæiske eller kommunale valg på deres opholdssted; bemærker de praktiske hindringer, som potentielle vælgere alt for ofte står over for, når de udøver deres rettigheder; opfordrer indtrængende Kommissionen, medlemsstaterne og lokale myndigheder til at iværksætte effektive oplysningskampagner om EU-borgeres vælgerrettigheder og yde praktisk rådgivning om, hvordan de udøves på lokalt niveau;

18. bemærker, at der er store forskelle for EU-borgere, som bor i en anden medlemsstat end deres egen, med hensyn til stemmeret til valg til de nationale parlamenter i deres oprindelseslande; beklager, at mange EU-borgere dermed er frataget deres rettigheder både i deres oprindelsesland og i deres nye land; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at samarbejde for at give vælgere, som bor uden for deres oprindelsesmedlemsstat, mulighed for at udøve deres fulde stemmerettigheder i deres bopælsmedlemsstat ved at sørge for et tilstrækkeligt antal stemmesteder og lette registreringen af vælgere;

19. minder om, at i henhold til EF-traktatens artikel 20 er EU-borgere i et tredjeland, hvor den medlemsstat, de er statsborger i, ikke er repræsenteret, berettiget til diplomatisk eller konsulær beskyttelse fra enhver anden medlemsstat på lige fod med denne medlemsstats statsborgere, og understreger en sådan bestemmelses principielle vigtighed, da den har til formål at anerkende unionsborgerskabets eksterne dimension;

20. opfordrer de medlemsstater, som ikke allerede har gjort det, til at aftrykke EF-traktatens artikel 20 i deres nationale pas sammen med de nationale oplysninger, som det kræves i Barnier-rapporten og Rådets konklusioner af 15. juni 2006; opfordrer Kommissionen til at forsyne pasudstedende kontorer i alle medlemsstater med en brochure, som forklarer disse rettigheder og skitserer de foranstaltninger, som støtter EF-traktatens artikel 20; anmoder om, at brochuren udleveres til personer, der afhenter deres nye pas;

21. opfordrer Kommissionen og Rådet til at vedtage yderligere direktiver og andre foranstaltninger til at styrke Fællesskabets *acquis* inden for diplomatisk og konsulær beskyttelse og indføre retligt bindende regler for gennemførelsen af EF-traktatens artikel 20;

22. glæder sig over, at Kommissionen har fremlagt en handlingsplan for perioden 2007-2009 i sin meddelelse af 5. december 2007 om effektiv konsulær beskyttelse i tredjelande - EU's bidrag (KOM(2007)0767); opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at fortsætte gennemførelsen af henstillingerne i Kommissionens grønbog af 28. november 2006 om

1 Bl.a.: C-424/98, *Kommissionen mod Den Italienske Republik*, og C-184/99, *Grzelczyk*,

diplomatisk og konsulær beskyttelse af unionsborgere i tredjelande (KOM(2006)0712), og i Parlamentets beslutning om samme emne af 11. december 2007[1];

23. opfordrer EU til at tage yderligere skridt til at beskytte sine borgere i tredjelande, herunder at handle for at forhindre, at en EU-borger bliver udsat for dødsstraf;

24. opfordrer Kommissionen til at fortsætte forhandlingerne om visumfri rejse til tredjelande på vegne af alle medlemsstater og EU-borgere; bemærker uretfærdigheden i, at nogle EU-borgere afkræves visum, mens andre kan rejse under nationale ordninger om fritagelse fra visumkravet;

25. mener, at den status, som retten til at indgive andragende har som en grundlæggende rettighed for EU-borgerne, som minimum betyder, at Kommissionen skal give en tilfredsstillende begrundelse for ikke at følge en henstilling fra Parlamentet;

26. opfordrer Rådet og Kommissionen til at udvikle et tættere samarbejde med Parlamentets Udvalg for Andragender og Den Europæiske Ombudsmand, således at enhver unionsborger kan udøve sine rettigheder mere effektivt;

27. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.

1 Vedtagne tekster, P6_TA(2007)0592.